

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Kotilainen și alții v. Finlanda* - [62439/12](#)**

Hotărârea din 17.9.2020 [Secția I]

Articolul 2

Obligații pozitive

Eșecul de a confisca în mod preventiv o armă de la un student ale cărui mesaje publicate pe internet înainte de comiterea unor omoruri la o școală puneau la îndoială, chiar dacă nu conțineau amenințări precise, capacitatea sa de a deține o armă de foc în siguranță: *încălcare*

În fapt – Reclamanții sunt rudele unor persoane care au fost omorâte într-un masacru de la o școală. Făptuitorul (unul dintre studenți) avea permis de portarmă și, ca urmare a publicării unor mesaje pe internet, a fost interogat de un ofițer de poliție cu privire la capacitatea sa de a deține arma, după care s-a decis că nu era nevoie ca arma să-i fie retrasă. El a omorât zece oameni, iar apoi s-a sinucis în timpul incidentului.

În drept – Articolul 2 (aspectul substanțial): Folosirea armelor de foc presupunea un nivel înalt de risc inherent dreptului la viață, de vreme ce orice tip de conduită greșită, nu doar cu intenție, ci și din neglijență, care implica folosirea armelor de foc putea avea consecințe fatale pentru victime, iar riscul ca asemenea arme să fie folosite pentru a comite fapte penale în mod deliberat era și mai serios. Prin urmare, era o formă de activitate periculoasă care trebuie să angajeze obligația pozitivă a statelor de a adopta și de a implementa măsuri concepute să garanteze siguranța publică. Această obligație primară consta în sarcina de a adopta reglementări pentru protecția vieții și pentru asigurarea implementării efective și a funcționării acestui cadru normativ.

i. *Cadrul normativ* – Curtea nu a fost pregătită să rețină că lipsa unei baze de date naționale privind informațiile referitoare la înregistrările din trecut privind amenințările existente care nu au condus la pornirea unor proceduri penale putea fi considerată, în sine, o deficiență relevantă.

ii. *Acordarea permisului de portarmă făptuitorului* – Tribunalele naționale au stabilit că permisul făptuitorului fusese acordat în conformitate cu legislația relevantă (făptuitorul a îndeplinit condițiile legale și a susținut interviul personal, ca o condiție prealabilă pentru acordarea permisului) și au constatat că nu exista nicio probă privind existența vreunei neglijențe din partea autorităților competente. Curtea nu a identificat niciun motiv care să pună la îndoială constatările în discuție.

iii. *Existența unui risc real și imediat la adresa vieții* – Tribunalele naționale au conchis că, deși înainte de masacru comis de făptuitor existau elemente factuale care sugerau că acesta putea prezenta riscul comiterii unor acte care amenințau viața persoanelor, informațiile disponibile pentru poliția locală la data la care a avut loc fapta penală, inclusiv atunci când au fost publicate mesajele pe Internet, nu au dat naștere vreunui motiv de suspectare a unui risc actual de atac sub forma unui masacru la o școală. Persista o diferență substanțială între conduita care implica clipurile video și mesajele criptice publicate pe Internet fără existența vreunei amenințări precise sau imprecise, și uciderea la întâmplare a persoanelor prezente într-o locație precisă (vezi, *mutatis mutandis*, *Van Colle v. Regatul Unit*, [7678/09](#), 13 noiembrie 2012, [Nota informativă 157](#)). Prin urmare, abordarea tribunalelor naționale a fost conformă cu testul informațiilor actuale sau imputate despre existența unui risc real și iminent la adresa vieții unor persoane, așa cum a fost stabilit acesta în jurisprudența Curții.

Mai mult, acest caz trebuie diferențiat de cazul *Bljakaj și alții* (74448/12, 18 septembrie 2014, [Nota informativă 177](#)), care a vizat o persoană periculoasă cu tulburări mintale în privința căreia s-a constatat necesitatea unei supravegheri medicale continuate și care, din cauza stării grave în care se

afla și a amenințărilor pe care le-a făcut, s-a aflat sub control polițienesc imediat înainte de aceeași zi în care i-a provocat plăgi grave soției sale și l-a omorât pe avocatul ei.

Curtea nu s-a aflat, așadar, în poziția de a conchide că a existat un risc real și imediat la adresa vieții altor persoane care își avea originea în făptuitor și despre care poliția știa sau trebuia să știe înainte ca atacul să aibă loc. Prin urmare, nu se putea susține că circumstanțele acestui caz au dat naștere unei sarcini de protecție personală a victimelor omorurilor subsecvente sau a altor elevi ori a personalului școlii vizate.

Concluzia de mai sus nu era afectată de argumentul prezentat de reclamant, potrivit căruia poliția trebuia să fi obținut dosarul medical și militar al făptuitorului, pentru a verifica datele despre sănătatea sa mintală. Accesul poliției la datele cu caracter medical ale unei persoane nu putea fi o chestiune de rutină și trebuia să rămână supusă unor condiții precise privind caracterul necesar și justificat al acestuia, neputând fi stabilit printr-o analiză în retrospectivă. Mai mult, chiar dacă datele privind istoricul medical al făptuitorului erau disponibile, nu se putea stabili dacă și în ce măsură evaluarea existenței unui risc real și iminent din partea făptuitorului la momentul relevant de timp putea depinde de asemenea informații.

iv. *Sarcina diligenței speciale* – Curtea a reținut că sarcina de a oferi societății o protecție generală împotriva posibilelor acte cu caracter penal ale uneia sau mai multor persoane putea fi angajată în privința persoanelor, în special în privința deținuților periculoși, care se aflau sub controlul autorităților statale, sau în circumstanțele în care pericolul iminent care emana de la aceștia a devenit aparent în legătură cu o intervenție a poliției. Curtea a considerat că era angajată o obligație similară de diligență specială în circumstanțele acestui caz.

Deși făptuitorul nu se afla sub controlul autorităților statale, aceste autorități erau responsabile pentru stabilirea și implementarea condițiilor privind deținerea legală a armelor de foc. Dat fiind nivelul deosebit de mare la adresa vieții altor persoane pe care îl implica o folosire greșită a armelor, era esențial pentru stat să instituie și să aplice în mod riguros un sistem de garanții adecvate și efective concepute să contracareze și să prevină orice folosire necorespunzătoare și periculoasă a unor asemenea arme. Acest fapt presupunea o obligație pentru autorități de a interveni atunci când erau anunțate în privința unor fapte care dădeau naștere unor suspiciuni concrete privind respectarea acestor condiții.

În acest caz, poliția locală a aflat de mesajele publicate de făptuitor pe Internet, mesaje care, deși nu conțineau vreo amenințare, aveau un caracter care pune la îndoială deținerea în siguranță a armei de foc de către făptuitor. Într-adevăr, poliția nu a rămas pasivă, ci l-a interogat pe făptuitor. Totuși, nu a fost întreprinsă nicio acțiune în vederea confiscării armei despre care se știa că acesta o deține și cu privire la care avea un permis. Deși o eroare de apreciere individuală nu era suficientă pentru a se conchide existența unei încălcări a obligațiilor pozitive ale statului, în special atunci când era identificată cu beneficiul unei analize în retrospectivă, chestiunea din acest caz putea fi considerată ca depășind o asemenea eroare de apreciere.

Pentru Curte, confiscarea armei făptuitorului reprezenta o măsură rezonabilă de precauție care trebuia luată în circumstanțele în care au apărut îndoieli, pe baza informațiilor care au ajuns în atenția autorității competente, cu privire la capacitatea făptuitorului de a deține o armă de foc periculoasă. Această măsură nu ar fi presupus vreo ingerință semnificativă în oricare din drepturile concurente din Convenție, și deci nu ar fi implicat vreun exercițiu de punere în balanță deosebit de dificil sau de delicat. O asemenea măsură nu ar fi pretins vreun prag înalt de aplicare, ci mai curând contrariul. Această constatare a reprezentat o chestiune separată de concluzia potrivit căreia nu se putea reține că decizia de a nu confisca arma a fost relevantă, din punct de vedere causal, pentru omorurile subsecvente, sau că a presupus un eșec privind respectarea obligației pozitive a statului de a asigura o protecție personală pentru victime.

Prin urmare, autoritățile naționale nu și-au respectat sarcina deosebită de diligență care le revenea, din cauza nivelului ridicat de risc la adresa vieții altor persoane inerent oricărei conduite greșite care presupune folosirea armelor de foc. Prin urmare, a existat o încălcare a obligațiilor pozitive substanțiale ale statului reclamat.

Concluzie: încălcare (șase voturi la unu).

Curtea a constatat, în unanimitate, lipsa vreunei încălcări a articolului 2, din perspectiva aspectului său procedural.

Articolul 41: 30,000 EUR pentru prejudiciul moral suferit de fiecare familie împreună; 31,571.97 EUR pentru prejudiciul material adus unuia din reclamânți (pierderea veniturilor din cauza decesului mamei sale).